

MEDYA KURULUŞLARI HABER MERKEZLERİNİN DİKKATİNE...

ESİAD Basın Bülteni / No: 466
(24 Temmuz 2023)

Öğütçü: Ağır sanayiden akıllı sanayilere geçmek zorundayız **Zorlu: Enerji üretiminde inovatif sistemlere geçilmeli**

Ege Sanayici ve İş İnsanları Derneği'nin (ESİAD) düzenlediği toplantıya katılan The London Energy Club Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Öğütçü, Türkiye'nin enerjide yüzde 90 civarında dışa bağımlı olduğunu belirterek, "Bu nedenle enerji, hem ekonomimizin hem jeopolitikamızın bel kemiği. Ağır sanayiden, katma değeri yüksek ve daha az enerji tüketen akıllı sanayilere geçmek zorundayız. Bunu yapmazsak, enerji konusunda zaten kıt kaynaklara sahip bir ülke olarak daha da sıkıntı çekeceğiz" dedi. ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu da, 2022 yılında Türkiye'nin enerji ithalatı için ödediği tutarın bir önceki yıla göre yüzde 90.5 artarak 96.5 milyar dolara yükseldiğini belirterek, "Ülkemizde farklı enerji türlerinde, yenilikçi, inovatif üretim sistemlerine geçilmesi, enerjide dışa bağımlılığımızın azalması bakımından hayati öneme sahip" diye konuştu.

CARİ AÇIKTA ENERJİNİN PAYI BÜYÜK

Enerji, iklim değişikliği gibi konularda uluslararası otorite olarak kabul edilen The London Energy Club Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Öğütçü, ESİAD'ın konuğu oldu. "Küresel Sınamalar Işığında Enerji Arzı ve Güvenliği" başlıklı toplantıda konuşan Öğütçü, yeni dünya düzeninde enerji güvenliğinin dinamiklerini, oyun geliştiricilerin neler olduğunu ve bu durumun Türkiye'yi nasıl etkilediğini anlattı. Türkiye'nin enerjide, özellikle de fosil yakıtlarda yüzde 90'ın üzerinde dışa bağımlı olduğunu belirten Öğütçü, "Doğalgazda yüzde 98, petrolde yüzde 95, kömürde yüzde 50'nin üzerinde ithalatımız var. Bu nedenle enerji aslında hem ekonomimizin hem jeopolitikamızın bel kemiği. Türkiye artık ağır sanayiden, katma değeri yüksek ve daha az enerji tüketen akıllı sanayilere, teknolojilere geçmek zorunda. Eğer bunu yapmazsak, enerji konusunda zaten kıt kaynaklara sahip bir ülke olarak daha da sıkıntı çekeceğiz. Enerji ithalatına geçen yıl 96.5 milyar dolar enerji ithalatına harcamış bir ülkeyiz. Bu yıl belki 100 milyar da geçeceğiz. Türkiye'nin cari açığında çok büyük bir pay bu" dedi.

Sertifika No: Q-140005

AVRUPA'DA ENERJİ MİMARİSİ DEĞİŞTİ

Ukrayna krizi sonra yaşananlar nedeniyle Avrupa'da doğalgaz fiyatlarındaki yüksek artış yaşandığını hatırlatan Ögütçü, Avrupa'nın çok hızlı hareket ederek bir yılda enerji arz haritasını değiştirdiğini anlattı. AB'nin doğalgaz ihtiyacının yüzde 50'sinin Rusya'dan geldiğini belirten Ögütçü, şu anda bu oranın yüzde 8'lere düştüğünü kaydetti. Ögütçü, Avrupa'nın enerji mimarisinde Rusya'nın uzun süre yer almayacağını belirterek, "Avrupa'nın enerji ikmal güzergahı büyük oranda değişti. AB ülkeleri; Norveç'ten, Cezayir'den, Libya'dan, LNG olarak Amerika'dan 50 milyar metreküpe kadar doğalgaz aldı. Katar'dan yeni LNG arzı istedi. Nijerya, Tanzanya ve Mozambik'ten de geliyor. Üç aşağı beş yukarı depoları doldurdu. Hala sorun bitmiş değil ama ciddi şekilde, Rusya'nın ve bizim tahmin edemeyeceğimiz ölçüde hızlı hareket edildi" diye konuştu.

HER 100 DOLARDAN 70'İ YENİLENEBİLİR ENERJİYE

Dünya enerji sahnesinde uzun süredir bir değişim ve dönüşüm yaşandığını dile getiren Ögütçü, şöyle devam etti:

"Bu dönüşümün ilki dekarbonizasyon dediğimiz, dünya enerjisinin karbondan arındırılması. Dünya, iklim değişikliğinin önemini kavradı. Özellikle ABD ve AB ülkeleri bunu çok ciddiye alıyor, hatta Çin de öyle. Bu ülkeler; enerji politikalarını, ticaret ve yatırım politikalarını, siyasi ilişkilerini artık ülkelerin iklim değişikliği konusunda aldığı tavra göre belirlemeye başladı. Doğalgaz, petrol şirketleri artık kendilerini enerji şirketi olarak tanımlıyor. Yenilenebilir enerjinin payı giderek artıyor. Hidrojen gibi yeni yakıtların öne çıktığını görüyoruz. Fosil yakıtlara yatırım çok azaldı. Bugün dünyada yatırılan her 100 dolardan 70 doları yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğine gidiyor. 30 dolar ancak fosil yakıtla gidiyor ki bu tehlikeli bir durum. Fosil yakıtlar hala dünya enerji karışımında yüzde 77 paya sahip. 2050'ye kadar yüzde 65'lere düşmesi bekleniyor. Yenilenebilir enerjinin payı eğer hidroelektrik ve nükleer çıkarırsanız hala düşük. Ne kadar hakkında konuşuyor olsak da yüze 10-15'ler mertebesinde. Onun için geleceğimiz hala fosil yakıtlarda ama bunu istikrarlı, karlı, akılcı ve sistemde kopmalara meydan vermeyecek bir şekilde fosilden yeşile doğru kayışı yapmamız gerek. Çok hızlı yaparsanız bu süreci enerji sistemi de alt üst olabilir. Hem fiyatlama hem arz açısından. Bunun da altını çizmek istiyorum. Bence orta yolu bulmak zorundayız."

NÜKLEER TÜRKİYE İÇİN ÇOK ÖNEMLİ

Gelecekte dünyanın önemli yakıtlarının lityum, kobalt, nikel gibi kritik elementler olacağını anlatan Ögütçü, nükleer enerjinin de payının artmasını beklediğini kaydetti. Ögütçü, "Ukrayna ve Fukuşima'dan sonra nükleer 'tukaka' ilan edildi. Ama nükleer, dünyanın enerji karışımında yüzde 10'luk bir paya sahip. Benim tahminim 2030'lara doğru yüzde 15'lere çıkacaktır. ABD, Avrupa nükleerden çıkmaya başladı, fakat gelişmekte olan ülkelerde nükleer payı artacak. Burada 2000-3000 megawattlık santraller değil de, orta ölçekli 300-500 megawattlık, maliyetleri 500 milyon dolar

civarında, atık yönetimi daha kolay santrallere doğru geçiş var. Türkiye’de Mersin Akkuyu başladı. Henüz üretmiyor ama yakıt yerleşimi yapıldı. Şayet yapılabiliyorsa, Kırklareli ve Sinop’ta yapılacak olan ikinci ve üçüncü nükleer tesislerde yeni yaklaşımlar, yeni teknolojiler, yeni finans modelleri olmasını isterim. Nükleer siyah beyaz değildir. Olması gerekiyor. Enerji karışımında olacak. Başlangıç maliyetleri yüksek ama Türkiye gibi enerji fukarası olan bir ülke için vazgeçilmezdir” ifadelerini kullandı.

JEOTERMALİN ANAVATANI EGE

Bölgesel bazda enerjinin nasıl üretilip dağıtılacağına da büyük önem taşıdığını dile getiren Öğütçü, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Ege jeotermalin neredeyse anavatani. Dünya jeotermal kapasitesinin neredeyse yüzde 10’u Türkiye’de ve bunun tamamına yakını Ege’de. Rüzgar ve güneş enerjisinde de önemli bir bölge. Ama bu bölgede kömürü kullanmamak lazım. Bu bölgede nükleer olmaz. Çünkü turistik bölgeler yeşil alanlar var. Dolayısıyla coğrafyaları öyle bir seçeceksiniz ki nerede doğalgaz, nerede kritik mineral, nerede rüzgar, güneş, jeotermal, hidrojen enerji üretilecek, bunları doğru belirleyeceksiniz. Bunları Ankara’dan yapmak lazım. Sadece piyasa mekanizmasına bırakılmayacak kadar önemli. Çünkü enerji stratejik bir alandır ve aynı zamanda milli güvenlik meselesidir. Gıda, enerji suyun ikmal güvenlikleri birbiriyle bağlantılıdır. Su olmadan enerji olmaz, enerji olmadan gıda olmaz. Üçü birbiriyle bağlantılıdır. Bu üç alanda denklemini iyi kuramadıysanız her zaman sıkıntı yaşarsınız.”

YETERSİZ KAYNAK AVANTAJ OLABİLİR

Türkiye’nin fosil yakıtlarda dışa bağımlı olmakla birlikte yenilenebilir enerjide pek çok AB ülkesine göre daha başarılı bir performans gösterdiğini söyleyen Öğütçü, finansman konusunda büyük projeler yerine daha küçük ölçekte otonom projelerin desteklenmesi gerektiğini dile getirdi. Öğütçü, “Türkiye için öncelik kendi enerji ikmal güvenliğidir. Enerjide önemli olan 3 husus var. Birincisi kesintisiz ikmal güvenliği. İkinci olarak hem hane halkına hem sanayiye hem elektrik üreticilerine enerjiyi en ucuz fiyattan ya üreteceksin ya da dışarıdan getireceksin. Üçüncüsü de çevreyi korumayı ihmal etmeyeceksin. Enerji politikası bu üçünü yerine getiriyorsa başka hiçbir şeye gerek yok. Kaynaklarımızın olmaması bizim için bir avantaj da olabilir. Bizi daha zorlu yarışlara sokuyor ve bu yarışlarda mesafe alma hatta kupa kazanma ihtimali yüksek.”

RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI DÖNÜM NOKTASI OLDU

Rusya-Ukrayna savaşının Avrupa kıtasında enerji arz ve güvenliği bakımından bir dönüm noktası olduğunu vurgulayan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu da, “Rusya-Ukrayna Savaşı adeta enerji savaşına dönüştü. Avrupa’da rekor seviyelere ulaşan gaz ve elektrik fiyatları Euro

Bölgesi'ndeki yavaşlamanın başlıca nedeni olarak görüldü. AB ülkelerinde enerji tasarrufuna yönelik tedbirler art arda gelirken çok temel bir politika değişikliğine gidildi. 2050 yılında iklim-nötr ilk kıta olma hedefini açıklayan ve her alanda yeşil dönüşüm için atılacak adımları belirleyen AB'de, kömür madenleri ve santralleri devreye alınmaya başladı. Nükleer enerjiden çıkış plan ve programlarında da değişiklikler yapıldı. Rusya-Ukrayna savaşının Avrupa kıtasında enerji arz ve güvenliği bakımından bir dönüm noktası teşkil ettiğini söylemek yanlış olmayacaktır. ABD merkezli Boston Consulting Group Almanya Ofisinin yaptığı araştırmaya göre 2030 itibarıyla Avrupa'daki doğal gaz ve elektrik maliyetlerinin ABD ve Çin'e göre önemli ölçüde yüksek olması öngörülmüyor" dedi.

ÇÖZÜM YENİLENEBİLİR ENERJİDE

Enerji arz güvenliği ve iklim değişikliği krizine karşı çözümün yenilenebilir enerji kaynakları olduğunu ifade eden Zorlu, şöyle devam etti:

“Başta rüzgar, güneş, hidrolik, jeotermal, biyokütle olmak üzere yenilenebilir enerji kaynaklarının önemi giderek artıyor. Uluslararası Enerji Ajansı-UEA tespitlerine göre, temiz enerji teknolojisi yatırımlarının bu yıl 1,7 trilyon doları geçeceği ve sadece güneş enerjisine yatırımın dünyada, petrol üretim yatırımlarını ilk kez geride bırakacağı öngörülmüyor. Yenilenebilir enerji kaynaklarının 2025'in başlarında kömürü geride bırakarak küresel elektrik üretiminin en büyük kaynağı haline geleceği öngörülmüyor. 2050 yılına kadar, elektrik üretiminin neredeyse yüzde 90'ının yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanacağı tahmin ediliyor. Bu bağlamda, temiz enerji teknolojilerinin tüm dünyada hızla gelişiyor olması anahtar unsur. Yükselen enerji fiyatları ülkemiz ekonomisi bakımından da hayati bir mesele. Türkiye'nin enerji ithalatı için ödediği tutar 2022 yılında bir önceki yıla göre yüzde 90,5 artış kaydederek 96,5 milyar dolara yükseldi. Bu yılın ilk 5 ayında ise enerji ithalatımız 31,7 milyar dolar seviyesinde. Ülkemizde de farklı enerji türlerinde, yenilikçi, inovatif üretim sistemlerine geçilmesi, enerjide dışa bağımlılığımızın azalması bakımından hayati önem sahip.”

EDİTÖRE NOT:

MEHMET ÖĞÜTÇÜ KİMDİR?

Enerji-su-gıda denklemi, yatırım, jeopolitika, iklim değişikliği, gelecek öngörülerini üzerine uluslararası bir otorite. Halen, merkezi Londra'daki dünya çapında doğal kaynak ve enerji varlıklarına yatırım yapmakta olan Global Resources Partnership'in Başkanlığı'nı yürütüyor. Aynı zamanda The Bosphorus Energy Club ile The London Energy Club kurucu başkanı. Washington'daki Middle East Institute danışma kurulu başkanı. Mülkiye, London School of Economics and College d'Europe mezunu. Harvard, Reading, Dundee ve Tsinghua Üniversitelerinde dersler veriyor. CNN, BBC, Habertürk, Asharq, France-24, Bloomberg, Ekoturk,

Sertifika No: Q-140005

TvNet ve birçok ulusal/uluslararası kanalda düzenli yorum yapıyor. Capital, CEOLife, OECD Observer, Moscow Times, Tehran Times, China Daily köşe yazarı. “Yeni Ekonomik Süpergüç Çin ve Türkiye” (TÜSİAD, 1994), “Yükselen Asya (İmge, 1996), “Geleceğimiz Asya’da mı?”(Milliyet, 1998), “2023 Ekonomik ve Ticari Diplomasi Stratejisine Doğru“ (TÜSİAD, 1998), “Bir 2023 Türkiye Rüyası” (Creative, 2005), “2023 Türkiye Vizyonu: Hayaller ve Gerçekler” (2010), “Yeni Büyük Oyun: Neresindeyiz, Nereye Gidiyoruz? (Doğan Kitap, 2017), The New Geopolitical Journey: Turkey’s Next Ten Years” (Bilgesam, 2018), "Türkiye için Gerçekçi Bir 2030 Yol Haritası" (Destek, 2021), "Aykırı Beyinler, Acayip İlişkiler" (Destek, 2021), "Bir Başkadır Diplomatların Dünyası" (Destek, 2022), "Yaşam, Bir Seyahattir" (Destek 2022), “Kraliçe Öldü, Kral Çıplak" (Destek, 2022), "Yeni Dünya Düzeninde Enerji Savaşları "(Destek, 2023) kitaplarının da yazarı. İngilizce, Fransızca ve konuşma düzeyinde Çince biliyor

